

YTTRANDE

2019-09-10

FI2019/02465/S2

FINANSDEPARTEMENTET

103 33 STOCKHOLM

REMISSVAR FRÅN HÅLL SVERIGE RENT

Sammanfattning

Håll Sverige Rent har sedan 1983 aktivt arbetat med nedskräpningsfrågan och har därmed en gedigen kunskap om nedskräpning och av att genomföra informationskampanjer för att förebygga och informera om nedskräpningens konsekvenser. Håll Sverige Rent välkomnar regeringens promemoria om att höja ambitionen och ta krafttag för att minska konsumtionen av plastbärkassar för att minska problematiken med nedskräpning.

Håll Sverige Rent anser att skatten är ett bra verktyg men styrmedlet behöver kompletteras för att få tillräcklig effekt. Vi föreslår därför att producenterna utöver skatten även betalar en avgift till en fond som kanaliserar pengarna till organisationer som kan genomföra långsiktiga informationsinsatser om nedskräpningens miljökonsekvenser. För Håll Sverige Rent är det viktigt att plastbärkassen inte bara byts ut mot ett annat material och nedskräpningen därmed fortsätter. Samtidigt som två nya direktiv från EU trycker på vikten om producenternas informationsansvar om nedskräpningens konsekvenser.

Håll Sverige Rent saknar en priskänslighetsanalys och ett tydliggörande kring varför 3 kronor skatt per plastbärkasse kommer att innebära minskad konsumtion av plastbärkassar. Håll Sverige Rent anser att kostnaden för plastbärkassar bör öka ytterligare för att tillfredsställande minskning ska ske.

Kommentarer gällande:

3.1 Skattens huvudsakliga utformning

Håll Sverige Rent anser att det är bra att regeringen tar tag i problematiken med plastbärkassar då den åtgärd som satts in tidigare, informationsansvar, inte gett tillfredsställande resultat. Till en början minskade användandet av plastbärkassar men den positiva trenden har stannat upp. Enligt Naturvårdsverket går minskningen av användandet av plastbärkassar trögt och prognosen för att nå målet om minskad konsumtion av plastbärkassar till 40 kassar per person och år till 2025 ser inte positiv ut, starkare åtgärder är därför nödvändiga för att nå resultat.

Håll Sverige Rent anser att prishöjningen av plastbärkassen är ett bra verktyg men styrmedlet behöver kompletteras för att få tillräcklig effekt. Ett av motiven till att införa en skatt på plastbärkassar är att minska nedskräpningen samtidigt som Sverige måste förhålla sig till kraven i direktiven från EU, både Avfallsdirektivet och Engångsplastdirektivet, om producenternas ansvar för information om nedskräpningens konsekvenser till konsument.

Håll Sverige Rent föreslår att producenterna ska betala en avgift för informationsinsatser som går till en fond som öronmärks för informationskampanjer mot nedskräpning. Då producenterna ansvarade för informationsinsatserna var resultaten väldigt varierade, informationen var knapphändig och i vissa fall fanns ingen information alls. Håll Sverige Rent ser ett behov av att ge informationsverktyget större möjlighet att nå ut, då information krävs för att förändra konsumtionsvanor. En avgift på 3 kronor innebär att plastbärkassen kostar mellan 6-10 kronor, vilket vi tror skulle ge större incitament att minska konsumtionen av plastbärkassar. Vi tror därför att en kombination av styrmedel i form av en skatt samt en avgift till en fond vars syfte är att ge tydlig information om nedskräpning ger bästa effekt samt att producenterna tar sitt ansvar för att minska nedskräpningen.

Det är inte önskvärt att plastbärkassen ersätts med bärkasse i annat material och nedskräpningen fortsätter. Vi tror därför inte att det räcker med att öka kostnaden för plastbärkassen, utan information om nedskräpningens miljöpåverkan till konsumenten är avgörande.

I de livscykelanalyser som gjorts av bärkassar i olika material har nedskräpning inte varit med som en parameter att bedöma, trots att nedskräpning är drivkraften bakom engångsplastdirektivet från EU, vilket kan påverka de resultat som erhållits.

3.2 Skattepliktiga varor

Håll Sverige Rent anser att det är bra att definitionen av plast även inkluderar plaster som är biobaserade, komposterbara eller på annat sätt nedbrytbara samt plaster från fossil ursprung då dessa har samma negativa påverkan på miljön. I och med att många tror att de är ”nedbrytbara” plaster, kan de komposterbara (som endast är komposterbara under särskilda förhållanden) eller biobaserade plasterna till och med kan ge större negativ miljöeffekt då de kastas i miljön.

Hundbajspåse inkluderas inte i skatteförslaget. Håll Sverige Rent anser därför att vårt förslag om avgift för att öka informationsinsatser borde täcka även detta. Hundbajspåsar är vanligt förekommande skräp i naturen, och oavsett om man använder sig av ”komposterbar” plast eller annan plast i hundbajspåsen så är den inte nedbrytbar i naturen och ska därför tas omhand och läggas i soptunna.

3.3 Beskattning per plastkasse och skattesats

Håll Sverige Rent saknar en priskänslighetsanalys och ett tydliggörande kring varför 3 kronor skatt per plastbärkasse kommer att påskynda omställningen till mer cirkulärt beteende och innebära minskad konsumtion. Håll Sverige Rent anser att kostnaden för plastbärkassar bör öka ytterligare för att tillfredsställande minskning ska ske. Vårt förslag om en kombination av skatt och avgift innebär en större kostnad för konsumenten samtidigt som informationen får en större roll.

Det krävs långsiktiga informationsinsatser för att förändra beteenden och informationsinsatser om nedskräpning behövs för att inte skjuta över problemet med plasten på ett annat material. Producenterna behöver ta större ansvar för att informationen om konsekvenserna med nedskräpning når fram till konsumenten.

4.5.1 Påverkan på nedskräpning

I och med att informationsansvar saknas för producenterna i skatteförslaget så är Håll Sverige Rent oroad att styrmedlet inte kommer att medföra att minskad konsumtion av plastpåsar.

Flertalet butiker har sedan kravet på att informera om plastpåsens miljöpåverkan kom valt att ta betalt för att minska konsumtionen av plastkassar. Flera av dessa butiker har också valt att donera inkomsten från plastpåsen till miljöorganisationer. Det har medfört en välkommen inkomst som bidrar till att t.ex. Håll Sverige Rent kan fortsätta att informera om nedskräpningens negativa konsekvenser. En risk då skatten på plastbärkassar införs är att miljöorganisationer förlorar den inkomsten och om det inte ersätts på annat sätt förloras viktiga kanaler för information om miljöpåverkan vid nedskräpning.

Vänliga hälsningar

Johanna Ragnartz

VD Håll Sverige Rent